

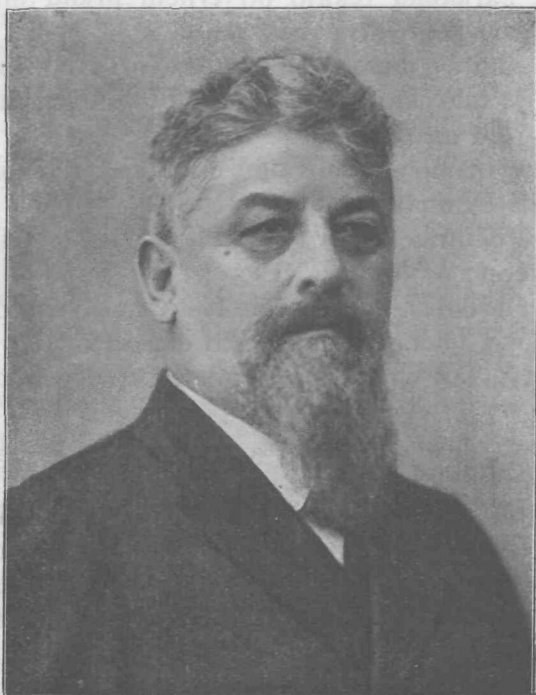
JAKOB DIMNIK:

† Dr. Ivan Tavčar.

ne 19. februarja t. l. ob 13. uri je izdihnil kot žrtev dolgoletne mučne bolezni svojo plemenito dušo ljubljanski častni meščan, občinski svetovalec (od l. 1884. do leta 1910.), prezaslužni mestni župan in predsednik mestnega šolskega sveta (od 18. decembra 1911. do 1. julija 1921. leta) gospod *dr. Ivan Tavčar*. Z *dr. Tavčarjem* je legel v prezgodnji grob eden najzaslužnejših sinov, kar jih je rodila slovenska mati

Pokojnik se je rodil 28. avgusta 1851. leta v Poljanah nad Škofjo Loko. Njegov dom je bila stara, prijazna kmetiška hiša. Oče Janez in mati Neža sta bila mala kmetiška posestnika, ki

sta imela poleg Ivana še dvoje sinov in troje hčerá. Prve nauke je prejemal Ivan v domači šoli. Pozneje se je pa s podporo svojega strica župnika preselil v Ljubljano, kjer je l. 1870. napravil zrelostni gimnazijski izpit z odličnim uspehom. Potem je šel na Dunaj študirat

pravoslovje, kjer je v štirih letih pridnega študiranja dosegel doktorsko čast. Ves čas študiranja na Dunaju se je preživljal dr. Tavčar največ sam, in sicer z instrukcijami in s pisateljivanjem. Po izvrstno končanih študijah se je vrnil v domovino ter se posvetil odvetniškemu stanu. Leta 1883. je položil kot koncipient dr. Mošeta odvetniški izpit z odliko, in sicer pred višjim sodiščem v Trstu, leto dni potem pa je otvoril lastno odvetniško pisarno v Ljubljani, kjer je bil ed. n prvih slovenskih odvetnikov.

Dr. Tavčar je bil izvrsten pravnik in odličen zagovornik. Od leta 1883. dalje je pisal za Mohorjevo družbo poljudno delo »Slovenski Pravnik«, ki služi našemu kmetu še danes za svetovalca v marsikateri pravni zadevi.

L. 1884. je bil dr. Tavčar izvoljen v občinski svet. Občinski odbornik je bil 37 let, in sicer do l. 1921. Spomladi tega leta je zaradi bolehnosti odklonil ponovno kandidaturo v občinske volitve. Od leta 1909. do 1912. je bil dr. Tavčar ljubljanski podžupan. Dne 18. decem. 1911. je bil pa izvoljen za župana, kar je ostal do 1. julija 1921. leta. Kot župan je bil hkrati tudi predsednik mestnega šolskega sveta. Za županske njegove dobe se je pomnožilo mestno osnovno šolstvo za dve, meščansko šolstvo za štiri šole, ukinil je obe nemški osnovni šoli in dosegel eno samo petrazredno manjšinjsko šolo za oba spola. Bivša mestna višja dekliška šola se je preosnovala v dekliški licej, pozneje v žensko realno in reformno gimnazijo.

L. 1889. je bil dr. Tavčar izvoljen v deželni zbor kranjske dežele. L. 1895. pa je prišel tudi v deželni odbor in v deželni šolski svet. Kot deželni poslanec, deželni odbornik in član deželnega šolskega sveta se je vztrajno potezal za gnotne in pravne pravice slovenskega učiteljstva.

L. 1900 so ga ljubljanski volilci izvolili za državnega poslanca na Dunaju ter je zastopal ljubljansko mesto in sploh slovenski narod v tej zbornici sedem let. Kot izvrsten govornik, moder politik in diplomat je užival tudi pri nasprotnikih slovenskega naroda velik ugled ter je dosegel marsikaj na korist Ljubljane in slovenskega naroda.

Ko se je po prevratu dne 29. oktobra 1918. osnovala prva narodna vlada v Ljubljani, je prevzel dr. Tavčar v njej mesto poverjenika za prehrano ter je kot tak storil nešteto dobrot ubožnemu ljudstvu.

Pri prvih volitvah v narodno skupščino v Beogradu je bil dr. Tavčar izvoljen za državnega poslanca. Bil pa je že bolehen; zato se je mogel udeležiti samo nekoliko sej narodne skupščine.

Zadnji dve leti svojega dragocenega življenja, obsutega z dobrimi deli usmiljenja do bližnjega in z nedosegljivimi pisateljskimi proizvodi, je prebil dr. Tavčar večinoma na svojem posestvu Visoko v Poljanski dolini. Visoko je bil svoj čas lovski gradič brežinskih škofov. Pokojnik si je kupil gradič l. 1903. Tu je prebil dr. Tavčar zadnja poletja svojega življenja. Tu se je, kolikor so mu dopuščale še po-

slednje moči, posvečal slovstvenemu delu, obenem pa je z zadovoljstvom in uteho v duši gledal slovenskega kmeta, razmišljajoč, kako bi mu v lepi besedi postavil trajen spomenik v svojem narodu. In to se mu je popolnoma posrečilo.

Iz kmetiškega rodu je vzrastlel dr. Ivan Tavčar, eden najsijajnejših talentov naših zemlje, poosebljenost vseh vrlin in strasti našega ljud-

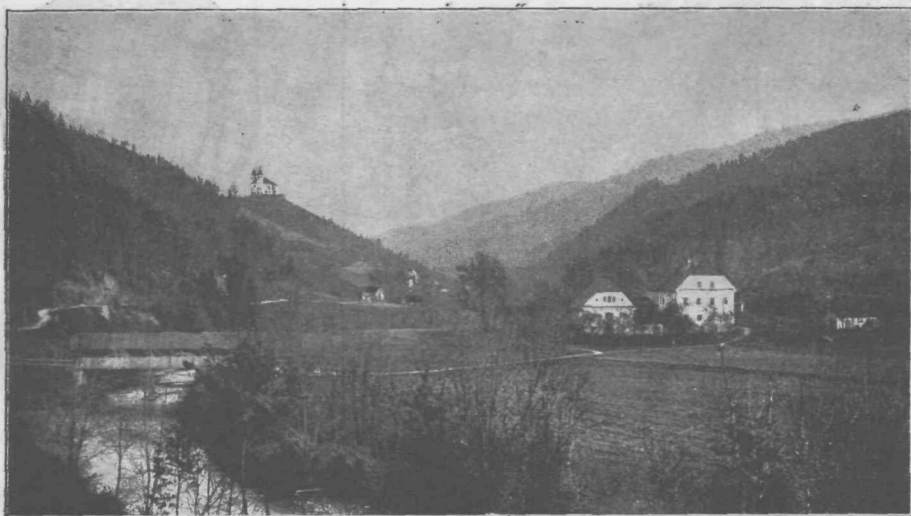

Rojstna hiša dr. Tavčarja

stva. Zato je bil med narodom priljubljen kakor malokdo in ljubil je ta narod in njegovo rodno zemljo kakor morda nihče drugi. Tej slovenski zemlji je napisal dr. Tavčar tale slavospev:

»Ta je naša edina neskaljena prijateljica; vedno ti kaže en in isti obraz in zvesta ti ostane, če jo še tolikrat zatajiš! »Zemlja domača« ni prazna beseda: Del je mojega življenja, in če se mi vzame del nje, se mi je vzelo tudi življenje. Ko si oglodan do kosti, ko te povsod preganjajo, kakor bi se bile gobe razpasle po tvojem telesu, te sprejme domača zemlja z istim obrazom, kakor te je sprejela nekdanj, ko so te še v zibelko polagali. Nisi doživel pomladi, da bi te ne bilo objemalo njeno cvetje, in ne jeseni, da bi ti ne bila sipala svojih sadov. Mogoče je, da je težko umreti — moja vera to ni! — Ali toliko zapišem, da bi rajši umrl sredi domače doline bodisi od gladu, nego na zlatem stolu nemškega cesarja, kjer bi imel vsega na kupe!«

Tavčarjev dvorec Visoko

In ta domača slovenska zemlja, ki jo je blagi pokojnik tako presrčno ljubil, je sprejela dne 23. februarja ob 11. uri dopoldne na Visokem z uprav kraljevske častjo vase svojega odličnega sina, ki je, sledeč lastni čustveni notranjosti, pravično živel vse življenje ter brez ostavljene krivice zatisnil dne 19. februarja 1923 oči v svoji hiši na Bregu v Ljubljani, potem ko je dovršil svoje plodonosno življensko delo. Slava velikemu geniju! Naj spi pokojno spanje v domači slovenski zemlji, v naših srcih pa mu je zagotovljen nevenljiv spomin. Spominu dr. Ivana Tavčarja: Slava!